

Johdanto

Turvallisuussuunnitelmassa kuvataan

- » Hyvinkään Pelikirja
- » Kuntaliiton näkemys paikalliseen turvallisuussuunnitteluun
- » Turvallisuuden määritelmä
- » Turvallisuutta pelikirjasta
- » Turvallisuuden tavoitteet
- » Turvallisuus Pelikirjan kärkihankkeissa
- » Turvallisuuden toimijat
- » Hyvinkään turvallisuussuunnitelman painopistealueet
- » Turvallisuus konkreettisina tavoitteina ja toimenpiteinä – turvallisuus hyvinkääläisten arjessa
- » Turvallisuustavoitteiden raportointi
- » Vuosittaisten turvallisuustavoitteiden päivittäminen
- » Turvallisuustyön historia ja tulevaisuus
- » Materiaalit ja lähteet turvallisuussuunnittelun tukena
- » Hyvinkään turvallisuuden kokonaisuus

Hyvinkään Pelikirja

Houkutteleva Hyvinkää

Yhteispelillä yritysten kanssa

Minä, me ja Hyvinkää

Laadukkaasti hoidetut lakisääteiset perustehtävät, rakenneuudistusten hallinta

demokratia,
osallisuus

talous

henkilöstö

turvallisuus

kestävä
kehitys

sähköiset
palvelut

Hyvinkään pelitapa

- » Kokeilemme ja uudistumme
- » Toimimme sata lasissa asiakkaan parhaaksi
- » Pelaamme yhdessä reilua peliä

Kuntaliiton näkemys paikalliseen turvallisuussuunnitteluun

Kuntien turvallisuussuunnittelu, Kuntaliitto
9.1.2017

Kuntien turvallisuustyön keskeinen työkalu on paikallinen turvallisuussuunnitelma. Turvallisuussuunnitelmaan kootaan oleellimmat turvallisuuteen liittyvät hankkeet ja ohjelmat, joita pyritään viemään eteenpäin seuraavien vuosien aikana. Turvallisuussuunnitelmat uusitaan yleensä valtuustokauden alussa.

Paikallisen turvallisuussuunnittelun tavoitteena on ennalta ehkäistä ja torjua onnettomuuksia ja tapaturmia, rikoksia, häiriöitä ja parantaa ihmisten turvallisuuden tunnetta. Tavoitteiden määrittelyssä hyödynnetään yleensä hallituksen Sisäisen turvallisuuden ohjelmaa.

Turvallisuussuunnitelmia on tehty yksittäisten kuntien lisäksi seudullisina usean kunnan yhteisenä tai jopa maakunnan kokoisena. Toisaalta joissakin laajoissa kunnissa on koettu tarpeelliseksi tehdä kyläsuunnitelmia, jotta paikalliset tekijät tulee huomioitua riittävästi. Aluetta oleellisempi tekijä on paikallisten toimijoiden laaja-alainen sitouttaminen. Turvallisuussuunnitelman laatii kunnan virkamiesjohto poliisin ja pelastuslaitoksen sekä paikallisten yhteisöjen, kuten elinkeinoelämän, seurakuntien ja kansalaisjärjestöjen kanssa. Tavoitteena on, että kunnan- ja kaupunginvaltuustot käsittelevät paikalliset turvallisuussuunnitelmat ja seuraavat niiden toteutumista. Tätä kautta turvallisuus tulee osaksi kunnan tai kaupungin toimintastrategiaa ja johtamista.

Turvallisuuden määritelmä

Sisäistä turvallisuutta luodaan yhteistyössä

Valtioneuvoston periaatepäätös sisäisen turvallisuuden strategiasta 5.10.2017 Hyvä elämä – turvallinen arki määrittelee turvallisuuden. Turvallisuus on vakaan ja hyvinvoivan yhteiskunnan kivijalka. Hyvä sisäinen turvallisuus tarkoittaa sitä, että väestö voi nauttia oikeusjärjestelmän takaamista oikeuksista ja vapauksista ilman rikollisuudesta, häiriöistä, onnettomuuksista ja kansallisista tai kansainvälisistä ilmiöistä johtuvaa pelkoa tai turvattomuutta. Se on mahdollista saavuttaa ainoastaan eri toimijoiden yhteistyön tuloksena.

Hyvä sisäinen turvallisuus syntyy monen eri tekijän yhteisvaikutuksesta. Turvallisuutta edistävät mm. turvallinen koti-, asuin- ja työympäristö, toimivat peruspalvelut, väestön yhdenvertaisuus, hyvin suunniteltu liikenneympäristö, avun saanti, silloin kun sitä tarvitaan, ja varmuus siitä, että rikoksiin syyllistyneet joutuvat edesvastuuseen teoistaan. Sisäiseen turvallisuuteen liittyvää päätöksentekoa ja toimenpiteitä tehdään lähes kaikilla yhteiskuntapolitiikan alueilla. Turvallisuuteen liittyvillä päätöksillä vaikutetaan siihen, miten syntyneisiin turvallisuusongelmiin vastataan.

Turvallisuutta pelikirjasta

Hyvinkään Pelikirja luo vahvan perustan Hyvinkään turvallisuussuunnittelulle. Pelikirjassa Hyvinkää on asettanut tavoitteekseen olla Suomen turvallisin kunta.

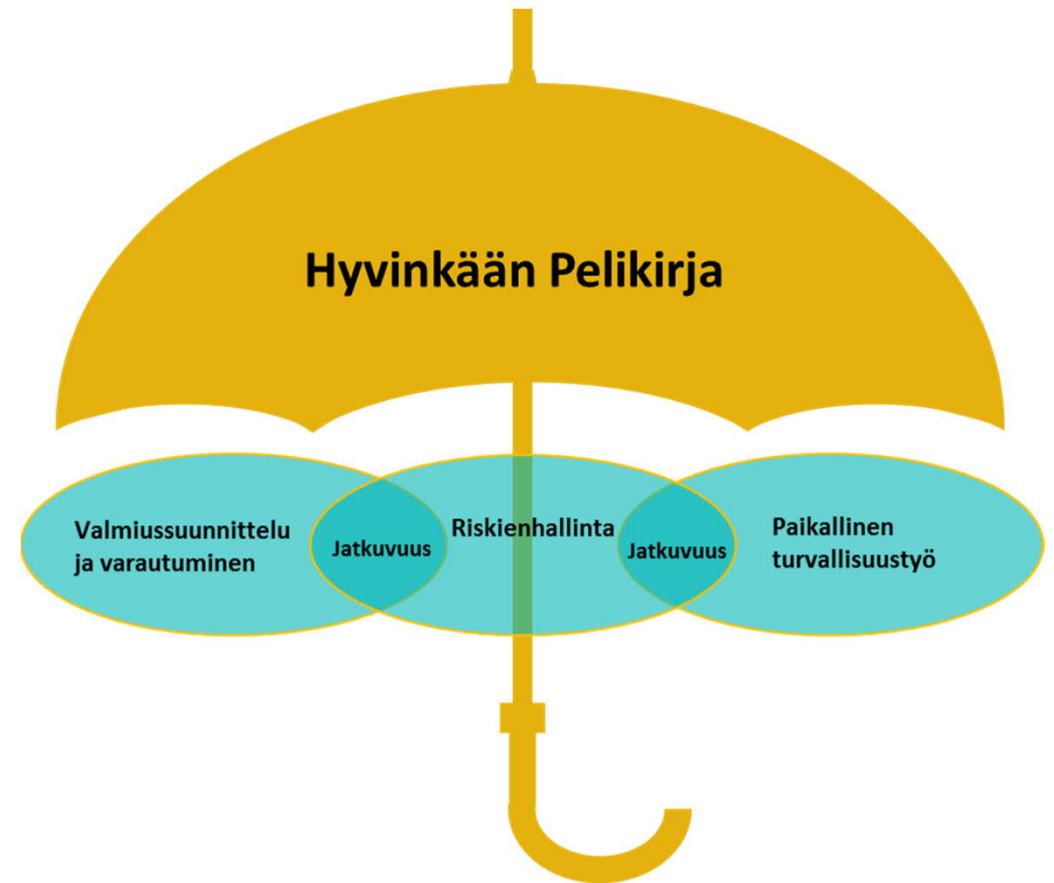
Turvallisuussuunnitelma kertoo

- » mitä Hyvinkäällä turvallisuustyöllä tavoitellaan
- » mitä asioita valtuustokaudella asetetaan tavoitteiksi
- » miten asetetut tavoitteet saavutetaan

Hyvinkäällä turvallisuus tehdään yhdessä

Hyvinkäällä luotetaan yhteistyön voimaan ja tehdään yhdessä töitä sen eteen, että hyvinkääläiset kokevat kaupunkinsa turvalliseksi.

Turvallisuus tehdään kaikkien hyvinkääläisten ja paikallisten turvallisuustoimijoiden yhteistyönä.

Turvallisuuden tavoitteet

Hyvinkään kaupunki kannustaa kaikkia hyvinkääläisiä ja yhteistyökumppaneitaan sekä henkilöstöään edistämään turvallisuutta omassa lähipiirissään.

Turvallisuus otetaan huomioon kaikessa kaupungin palvelutuotannossa.

Turvallisuustyötä tehdään kokonaisvaltaisesti riskienhallinnan, valmiussuunnittelun, ympäristön turvallisuuden ja työsuojelun sekä paikallisen turvallisuustyön näkökulmista. Hyvinkään kaupungilla on lakisääteisiä turvallisuuteen liittyviä viranomaistehtäviä, esimerkiksi elintarvike- ja ympäristöturvallisuuteen ja rakentamisen turvallisuuteen liittyen.

Tavoitteet Pelikirjasta:

- » Kehittyvät, viihtyisät ja turvalliset asuinalueet
- » Elinvoimaiset ja monimuotoiset kylät
- » Hyvinkääläisten turvallisuus ja hyvinkääläisten oma toiminta sen edistämiseksi
- » Ympäristön terveellisyys ja turvallisuus

Kuntalaisten turvallisuus näkyy Pelikirjan kärkihankkeissa: Suomen turvallisin kunta tehdään yhdessä

Turvallinen toimintaympäristö hyvinkäläisille, yrityksille, yhteisöille

- » Hangonsilta
- » Hyvinkään Sveitsi
- » Kehittyvä kaupunkikeskusta
- » Kaupunki ja monimuotoiset kylät

Turvallisuus arjessa ja tekemisessä

- » Aktiivinen tapahtumakaupunki
- » Omaleimainen kulttuuri- ja liikuntakaupunki

Suomen turvallisin kunta tehdään yhdessä

- » Kuntalaisten osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi

Turvallisuuden toimijat

Hyvinkään kaupunki ja paikalliset turvallisuustoimijat

- » Turvallisuussuunnittelun johtoryhmä (kaupunginjohtaja, palopäällikkö, poliisipäällikkö)
- » Turvallisuussuunnittelun ja 24 Turvallista Tuntia Hyvinkäällä toiminnan ohjausryhmä (kaupungin johtoryhmä, evankelisluterilainen seurakunta ja muut asiantuntijatahot)

<http://www.hyvinkaa.fi/kaupunki-ja-hallinto/turvallisuus/24-turvallista-tuntia-hyvinkaalla/>

- » Toimialat, palveluyksiköt, esimiehet ja työntekijät
- » Hyvinkään Vesi
- » Vammaisneuvosto
- » Turvallisuutta edistävät työryhmät
  - ❖ Lasten ja nuorten palveluiden johtoryhmä
    - ❖ Nuorten ohjaus ja palveluverkosto; NOP (13-29v)
    - ❖ Nuorten palvelutiimi; NUPA-tiimi (alle 18v)
    - ❖ HOPE-verkosto (18-28v)
    - ❖ Lapsi ja perhepalvelutiimi; LAPE-työryhmä
  - ❖ ANKKURI-tiimi, alaikäisten rikollisen toiminnan ennaltaehkäisy
  - ❖ Ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön sekä lähisuhdeväkivallan ennaltaehkäisyn työryhmä (EHKÄPÄ)
  - ❖ Ikääntyneiden koordinaatiotyöryhmä
  - ❖ Liikenneturvallisuustyöryhmä
  - ❖ Turvallisen asumisen työryhmä
  - ❖ Maahanmuuttajien ja kotouttamistyön ohjausryhmä
    - ❖ Kotouttamistyöryhmä
  - ❖ Rakennetun ympäristön turvallisuuden työryhmä; RATU-työryhmä

Turvallisuuden toimijat

Viranomaiset

- » Itä-Uudenmaan poliisilaitos
<http://www.poliisi.fi/ita-uusimaa>
- » Keski-Uudenmaan pelastuslaitos
<http://www.ku-pelastus.fi/>
- » Keusote
<https://www.hyvinkaa.fi/ku-sote/>

Vapaaehtoisjärjestöt

- » Hyvinkään vapaapalokunta
<https://www.hyvinkaanvpk.fi/>
- » Hyvinkään Konepajan TPK ry.
<https://fi-fi.facebook.com/hyknptpk/>
- » Punainen risti
<https://rednet.punainenristi.fi/hyvinkaa>
- » Vapaaehtoinen pelastuspalvelu
<http://vanha.vapepa.fi/hyvinkaan-paikallistoimikunta>
- » Lisää toimijoita löydät osoitteesta:
<http://www.hyvinkaa.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/palvelutori-verkossa/vapaaehtoistoiminta/>

Seurakunta

- » Hyvinkään Evankelisluterilainen seurakunta
<http://www.hyvinkaanseurakunta.fi/>

Muut toimijat

- » Riihimäen-Hyvinkään Kauppakamari
<http://www.riychamber.fi/>
- » Hyvinkään Seudun Mielenterveysseura ry
<http://www.mielenterveysseurat.fi/hyvinkaa/>
- » Vammaisneuvosto
<https://www.hyvinkaa.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/vammaisneuvosto/>
- » Hyria
<https://www.hyria.fi/>

Turvallisuussuunnitelman painopistealueet

1. Hyvinkääläisten saaminen mukaan turvallisuustyöhön

2. Tapahtumien turvallisuus

3. Päihteet, mielenterveys ja lähisuhdeväkivalta

4. Haavoittuvassa asemassa olevien turvallisuus

Turvallisuussuunnitelman painopistealueiksi on valittu aiheita, jotka ovat nousseet eri lähteissä esille turvallisuussuunnitelmaa valmistellessa. Painopistealueilla turvallisuustyötä ohjataan koskemaan asioita, jotka nähdään Hyvinkään turvallisuuden kannalta oleellisina.

Turvallisuussuunnitelman painopistealueet on valittu käyttäen apuna seuraavia lähteitä:

- » Hyvinkään Pelikirja
- » Hyvinkään kaupungin turvallisuussuunnitelma 2017-2021
- » Tilastot
- » Hyvinvointikertomus
- » Turvallisuuskysely 2015

Turvallisuuden tavoitteet ja toimenpiteet

1. Hyvinkääläisten saaminen mukaan turvallisuustyöhön

Suomen turvallisimman kunnan rakentaminen onnistuu vain, jos kaikki Hyvinkään kaupungin alueen tahot saadaan mukaan, mm. eri-ikäiset ja eri tavalla toimintarajoitteiset asukkaat. Näiden tahojen näkemykset tulee saada mukaan suunnitteluun ja päätöksentekoon.

Nykyisistä hyvinkääläisistä asukkaista ja yrityksistä tuotetaan tietopohja siitä, mikä saa heidät pysymään hyvinkääläisinä, ja mitkä parannustoimenpiteet entisestään vankistavat pysymistä hyvinkääläisinä.

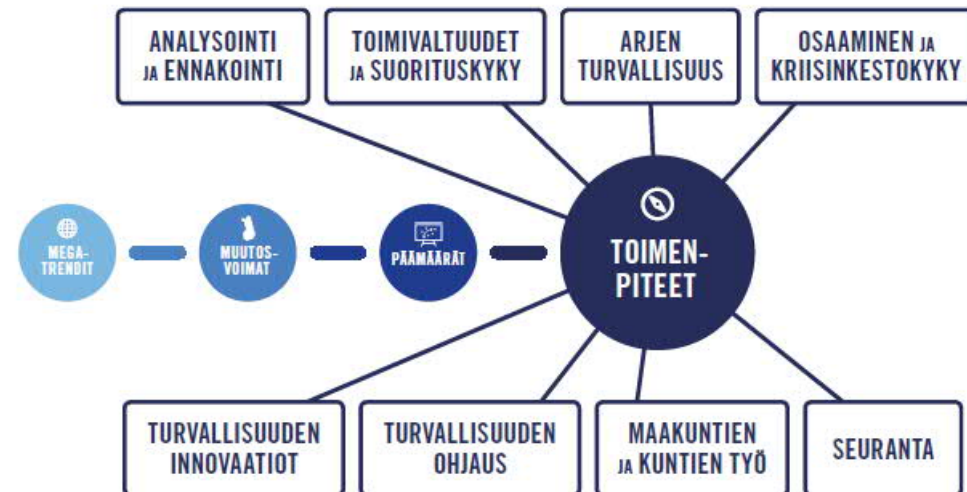
Hyvinkääläisten asukkaiden ja yritysten turvallisuuden rakentaminen tulee ulottaa heidän etuovien kynnyksiltä, ympäröivien kulkureittien kautta, heitä motivoivien tarpeiden äärelle asti.

SISÄISEN TURVALLISUUDEN STRATEGIA 5.10.2017 "Hyvä elämä – turvallinen arki" TOIMENPIDEKOKONAISUUS 4: TURVALLISUUSOSAAMINEN JA KRIISINKESTOKYKY

TAVOITE

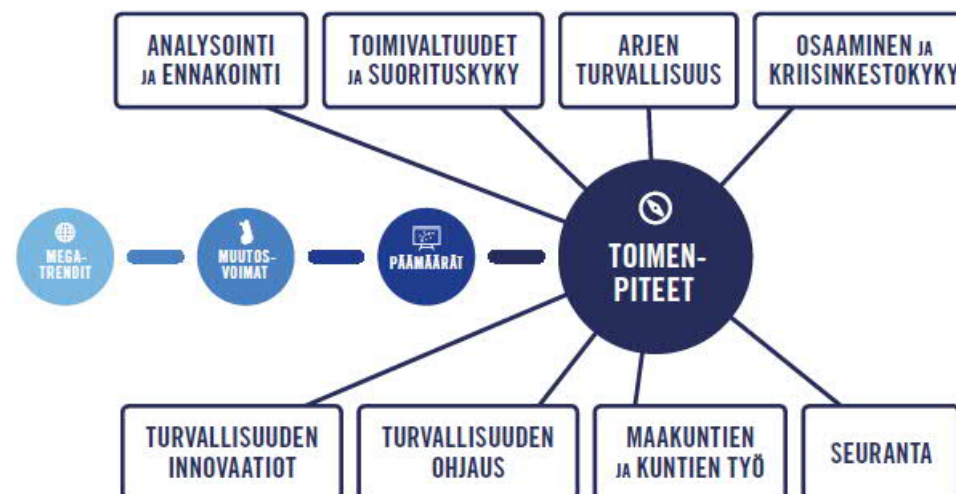
Yhteiskunta koostuu kriisinkestävistä yksilöistä, joilla on monipuoliset turvallisuustiedot ja taidot ja jotka ovat varautuneita erilaisiin arjen häiriötilanteisiin. Kriisinkestokyvyllä tarkoitetaan sitä, että yksilöllä on valmiudet kohdata erilaisia häiriötilanteita, joita ei hyvälläkään viranomaistoiminnalla voida ennalta estää tai ennakoida, sekä toipua niistä nopeasti.

SISÄISEN TURVALLISUUDEN STRATEGIA 5.10.2017 "Hyvä elämä – turvallinen arki" TOIMENPIDEKOKONAISUUS 7: MAAKUNTIEN JA KUNTIEN TURVALLISUUSTYÖ

TAVOITE

Maakuntien ja kuntien turvallisuustyössä huomioidaan myös yksilöt yhdenvertaisella ja osallistavalla tavalla.

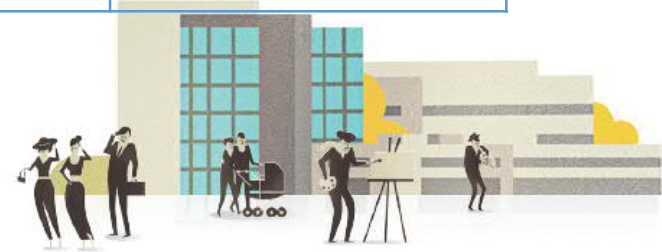

1.1 Turvallisuuskävelyt

Turvallisuuskävelyt ovat erinomainen työkalu hyvinkääläisten asukkaiden ja yrittäjien saamiseksi mukaan turvallisuustyöhön. Kävelyihin osallistujat pääsevät itse havainnoimaan omaan alueeseen ja toimintaan liittyviä mahdollisia turvallisuusriskejä, sekä kertomaan niistä mukana oleville asiantuntijoille.

Turvallisuuskävelyillä ilmi tulleita turvallisuuspuutteita ja –huolia voidaan hyödyntää viranomaisten työtehtävien painopisteiden suunnittelussa ja resurssien kohdentamisessa.

Tuki Pelikirjalle	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuutaho
Kehittyvä kaupunkikeskusta Kaupunki ja monimuotoiset kylät	Alueellisten turvallisuuskävelyjen käynnistäminen	- Alueellisia turvallisuuskävelyjä tehty - Turvallisuuskävelyiden avulla saatu turvallisuustieto koottu yhteen jatkotyöstöä varten	Turvallisuus- ja riskienhallintakoordinaattori Tekniikan ja ympäristön toimialajohtaja
Kuntalaisten osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi	Sivistystoimen yksiköiden lapsiasiakkaiden kanssa, yksikön lähiympäristön turvallisuuskävelyjen käynnistäminen	Sivistystoimen yksiköissä turvallisuuskävelyjä tehty Turvallisuuskävelyiden avulla saatu turvallisuustieto koottu yhteen jatkotyöstöä varten	Sivistystoimen johtaja Tekniikan ja ympäristön toimialajohtaja

1.2 Rakennetun / rakennettavan / suunniteltavan ympäristön turvallisuus (Hangonsilta)

Vuonna 2017 Hyvinkäällä aloitettiin uuden kaupunginosan, Hangonsillan rakentaminen. Tämän kaupunginosan turvallisuuteen tullaan jo rakentamisvaiheessa kiinnittämään paljon huomiota, jonka johdosta päätettiin perustaa rakennetun alueen turvallisuuteen keskittyvä työryhmä. Hangonsillan rakentamisen yhteydessä syntyneitä osaamista on tarkoitus hyödyntää Hangonsilta II –alueen rakentamisen yhteydessä.

Tuki Pelikirjalle	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuutaho
Hangonsilta I	Rakennusaikaisen liikkumisen ja elämisen turvallisuusinfrastruktuurin osalta (kulun ohjaukset, siisteys ja aitaukset) on hallittua	Alueen rakennustöiden turvallisuus suunniteltu ja valvottu niin, että alueen asukkaiden vaara altistua työmaasta johtuvaan tapaturmaan on vähäinen	RATU-työryhmä
Hangonsilta II	Rakennustyömaahan liittyvän työmaaliikenteen turvallinen toteuttaminen	Rakennustyömaan liikenteen turvallisuussuunnitelman päivitys ja toteutus	RATU-työryhmä

1.5 Rakennetun / rakennettavan / suunniteltavan ympäristön turvallisuus (Liikenneturvallisuus)

Onnistuneella liikenneturvallisuuden parantamisella muodostetaan osaltaan positiivista kokonaiskuvaa Hyvinkään kaupungista. Liikenneturvallisuutta parannetaan liikenneturvallisuustyöryhmän toimesta. Liikenneturvallisuustyön perustana on asukkaiden ja muiden sidosryhmätahojen tarpeet.

Tuki Pelikirjalle	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuutaho
Houkutteleva Hyvinkää	Uusien ja päivitettävien kaavojen turvallisuus	Turvallisuusauditoinnin kehittäminen ja kaavakohtaiset turvallisuusauditoinnit	Kaavoituspäällikkö / Liikenneinsinööri
Houkutteleva Hyvinkää	Kuntatekniikan suunnitelmien turvallisuus	Turvallisuusauditoinnin kehittäminen ja suunnitelmakohtaiset auditoinnit	Suunnittelupäällikkö / Liikenneinsinööri
Kuntalaisten osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi	Hyvinkääläisten liikennesääntötuntemuksen lisääminen	Kampanjoiden määrä, laatu ja tavoitavuus	Liikenneturvallisuustyöryhmä / Liikenneinsinööri
Kuntalaisten osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi	Hyvinkääläisten liikennesääntötuntemuksen lisääminen	Uuden tieliikennelain tunnetuksi tekeminen	Liikenneturvallisuustyöryhmä / Liikenneinsinööri
Minä, me ja Hyvinkää	Hyvinkääläisten tietoisuuden lisääminen liikenteen turvalaitteiden ja -välineiden käytöstä	Kampanjoiden määrä, laatu ja tavoitavuus	Liikenneturvallisuustyöryhmä / Liikenneinsinööri
Minä, me ja Hyvinkää	Eri ikäryhmille suunnatut liikenneaiheiset kurssit esim. Fillarinappulakoulu, EAK65+	Kurssit järjestetty	Liikenneturvallisuustyöryhmä / Liikenneinsinööri
Minä, me ja Hyvinkää	Koulumatkahanke	Liikenneturvallisuuden jalkauttaminen osaksi koulujen toimintaa	Sivistystoimenjohtaja / Liikenneinsinööri
Minä, me ja Hyvinkää	Onnettomuustilastointi	Liikenneonnettomuuksien väheneminen katuverkolla	Liikenneturvallisuustyöryhmä / Liikenneinsinööri
Minä, me ja Hyvinkää	Julkisten alueiden esteettömyyselvytys	Opinnäytetyönä palvelukartta, jolla pystytään seuraamaan esteettömyystilannetta	Liikenneturvallisuustyöryhmä / Liikenneinsinööri
Minä, me ja Hyvinkää	Ajoneuvonopeuksien seuranta	Uusien nopeusnäyttötaulujen hankinta	Liikenneinsinööri
Minä, me ja Hyvinkää	Keskusta-alueen invapysäköintipaikkakartoitus	Selvitetään, että pysäköintipaikat ovat tarkoituksenmukaisissa paikoissa ja niitä on riittävästi ja tarvittaessa lisätään turvallisia invapysäköintipaikkoja.	Ratu-työryhmä ja liikenneinsinööri.

1.6 Rakennetun / rakennettavan / suunniteltavan ympäristön turvallisuus (Julkiset rakennukset)

Hyvinkään kaupungin omistamat kiinteistöt ja niissä tapahtuva toiminta perustuvat muun muassa hyvinkääläisten asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseen. Asiakasvierailuiden osalta on tärkeää, että kaikilla hyvinkääläisillä on mahdollisuus päästä hoitamaan asioitaan Hyvinkään kaupungin omistamissa kiinteistöissä vaivatta ja esteettömästi.

Tuki Pelikirjalle	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuutaho
Kehittyvä kaupunkikeskusta	Hyvinkään kaupungin omistamia kiinteistöjä on kehitetty esteettömämmiksi	Tunnistetaan haastaviksi koettuja kiinteistöjä, priorisoidaan niitä tärkeysjärjestykseen ja tehdään tärkeimpiin kohteisiin kehittämissuunnitelmat haasteiden poistamiseksi	RATU-työryhmä
Minä, me ja Hyvinkää	Julkisten rakennusten esteettömyys selvitys	Opinnäytetyönä palvelukartta, jolla pystytään seuraamaan esteettömyystilannetta julkisten rakennusten osalta	Liikenneturvallisuustyöryhmä / Liikenneinsinööri

Turvallisuuden tavoitteet ja toimenpiteet

2. Tapahtumien turvallisuus

Hyvinkää tavoittelee tunnettuutta aktiivisena tapahtumakaupunkina. Tarkoituksena on kehittää uusia toimintatapoja yhteistyössä tapahtumajärjestäjien kanssa.

Lisäksi tavoitteena on edelleen mahdollistaa ja tukea lukuisten pienten tapahtumien järjestämistä ja samaan aikaan luoda toimintaedellytyksiä järjestää myös suuria tapahtumia Hyvinkäällä.

2.1 Tapahtumien lupaprosessien jouhevuus

Tapahtumajärjestäjien järjestämille tapahtumille on luotu tapahtumajärjestäjän opas. Oppaan tarkoituksena on ollut helpottaa tapahtumajärjestäjiä järjestämään tapahtumia Hyvinkään kaupungin alueella.

Seuraavana tavoitteena on varmistaa, että tapahtumajärjestäjille tuotettu tapahtumajärjestäjän opas vastaa tapahtumajärjestäjien tarpeita. Kyselyn suunnittelussa hyödynnetään moniammatillista verkostoa tarpeellisilta osin.

Tuki Pelikirjalle	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuutaho
Aktiivinen tapahtumakaupunki	Tapahtumajärjestäjien ja viranomaistahojen välisen nykyisen yhteistyötoimintatason säilyttäminen	Isojen tapahtumien omistajavaihdosten haasteiden minimointi tapahtumien toteuttamisessa	Kulttuuri- ja tapahtumapäällikkö

2.2 Tapahtumapaikkojen käytettävyys

Hankkeen tavoitteena on helpottaa tapahtumien järjestämistä tarjoamalla valmiita tapahtumapaikkakonsepteja. Valmiiden tapahtumapaikkakonseptien avulla varsinkin pienempien tapahtumajärjestäjien on helpompi suunnitella ja toteuttaa tapahtumat, kun heille on esittää valmiita tapahtuman toteutustapavaihtoehtoja. Tällöin pienten tapahtumien kulukustannukset pysyvät paremmin hallinnassa.

Tuki Pelikirjalle	Vuosituloite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuutaho
Aktiivinen tapahtumakaupunki	Tapahtumapaikkojen käytettävyysuunnittelu	Monitapahtumapaikan valmiisiin layout-pohjavaihtoehtoihin liitetään esitetyttä yleisötilaisuuden pelastussuunnitelmia	Kulttuuri- ja tapahtumapäällikkö

Turvallisuuden tavoitteet ja toimenpiteet

3. Päihteet, mielenterveys ja lähisuhdeväkivalta

Vuoden 2019 alusta lähtien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut siirtyvät Hyvinkään kaupungilta Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän tuotettaviksi. Samalla palvelujen järjestämis- ja tuottamisvastuu siirtyy kuntayhtymälle.

Hyvinkään kaupungin näkökulmasta on tärkeää, että yhteistyö Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän kanssa toimii jatkossa saumattomasti. Näin ollen Hyvinkään kaupungilla on voimakas tahtotila tukea uutta järjestämis- ja tuottamisvastuutahoa ennaltaehkäisyssä.

3.1 Ehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö sekä lähisuhdeväkivallan ennaltaehkäisy

Ehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö sekä lähisuhdeväkivallan ennaltaehkäisyä varten on Hyvinkään kaupungilla perustettu EHKÄPÄ-työryhmä. Työryhmän tavoitteena on ollut ohjata ja koordinoida toimialoilla tapahtuvaa ehkäisevää mielenterveys-, päihdetyön ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyötä. Työryhmä on vastannut toiminnallaan myös 1.12.2015 voimaan tulleen ehkäisevän päihdetyön järjestämistä koskevan lain noudattamisesta.

1.1.2019 siirtyvät sote-palvelut Keusoteen. Muutoksen johdosta on tarpeen kirkastuttaa ja selkeyttää työryhmän toimintaa.

Tuki Pelikirjalle	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuutaho
Kuntalaisten osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi Rakennemuutosten hallinta	EHKÄPÄ-työryhmän Hyvinkään kaupungille jäävien ennalta ehkäisevien toimintojen eriyttäminen	Ennalta ehkäisevät toiminnot tunnistettu	Hyvinkään kaupungin yhteyshenkilö Keusoteen (taho määrittelemättä)
Kuntalaisten osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi Rakennemuutosten hallinta	EHKÄPÄ-työryhmän Hyvinkään kaupungille jäävien ennalta ehkäisevien toimintojen eriyttäminen	Keusote nimennyt edustajansa mielenterveys- ja päihdepalveluista	Hyvinkään kaupungin yhteyshenkilö Keusoteen (taho määrittelemättä)

Turvallisuuden tavoitteet ja toimenpiteet

4. Haavoittuvassa asemassa olevien turvallisuus

Hyvinkään kaupungin tavoitteena on varmistaa, että jokaisella Hyvinkäällä asuvalla on riittävät elämänhallintataidot. Kaupunki tekee heidän hyvinvoinnin eteen työtä kaikkien toimialojen voimin yhdessä kumppaneiden kanssa.

Nuorien osalta Hyvinkään kaupunki haluaa varmistaa, että heillä olisi mahdollisimman tasaiset ja riittävät lähtökohdat omatoimiseen elämiseen.

Toimintarajoitteisten henkilöiden osalta Hyvinkään kaupunki haluaa edistää heidän mahdollisuuksiaan elää esteettömässä kaupungissa.

Hyvinkään kaupungin tavoitteena on mahdollistaa ikäihmisen omatoiminen elämä. On tärkeää, että ikääntyneemmät kaupunkilaisemme säilyttävät toimintakykynsä mahdollisimman pitkään ja voivat elää täysipainoista elämää.

Kotouttamisen osalta kaupunki haluaa varmistaa yhteistyörakenteiden ja –käytäntöjen toimivuuden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutoksen yhteydessä.

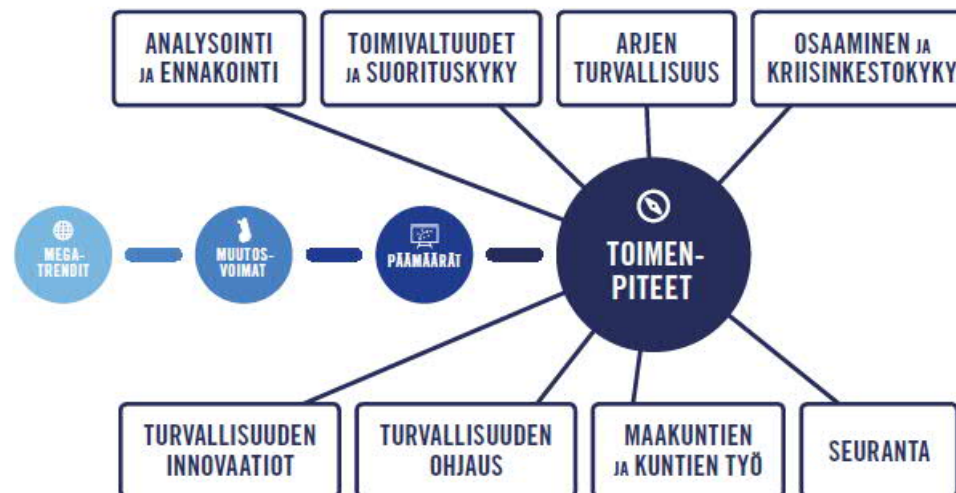
SISÄISEN TURVALLISUUDEN STRATEGIA 5.10.2017 "Hyvä elämä – turvallinen arki" TOIMENPIDEKOKONAISUUS 3: ARJEN TURVALLISUUS

TAVOITE

Varmistetaan, että viranomaisten ja oikeusjärjestelmän toiminta sekä rikoksia ennalta estävät palvelut sovitetaan yhteen siten, että ne vähentävät syrjäytyneiden henkilöiden rikollisuutta mahdollisimman tehokkaasti.

Nuorten syrjäytymiskehitykseen puututaan mahdollisimman varhain moniammatillisin keinoin.

Toimitaan aktiivisesti ikääntyneiden, lasten ja nuorten turvallisuuden parantamiseksi sekä alueellisen segregaaation ehkäisemiseksi kasvukeskuksissa.

4.1 Maahanmuuttajien kotouttaminen

Hyvinkää on sitoutunut 20 kiintiöpakolaisen vastaanottoon joka toinen vuosi. Lisäksi Ely-keskuksen kanssa oli solmittu sopimus 111 oleskeluluvan saaneen turvapaikanhakijan sijoittamisesta kuntaan vuoden 2016 loppuun mennessä. Kuntaan muuttaa myös muista syistä vuosittain noin 100 maahanmuuttajaa.

Maahanmuuttajien kotoutumiseen liittyvät valmiudet ja palvelutarpeet poikkeavat toisistaan hyvin paljon. Kiintiöpakolaisina ja turvapaikanhakijoina Suomeen muuttavat tarvitsevat laaja-alaista tukea kotoutumiseensa, kun taas työn perusteella ja opiskelijoiksi tulevat tarvitsevat lähinnä neuvontaa ja ohjausta kaupungin peruspalvelujen käyttöön.

Tuki Pelikirjalle	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuutaho
Kuntalaisten osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi	Suomen lainsäädännön ja suomalaisen kulttuurin tietoisuuden lisääminen kotoutettavien henkilöiden koulutuksessa	Suomen lainsäädännön ja suomalaisen kulttuurin ominaispiirteet sisällytetty kotoutustyöhön.	Sivistystoimen hallinto, koordinaattori
Kuntalaisten osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi	Maahanmuuttajien hyväksi tehtävän työn tekijät tuntevat toisensa ja organisaatioidensa rajapinnat moniammatillisissa verkostoissa	Moniammatilliset verkostot kokoontuvat ja ylläpitävät tehokasta verkostotoimintaa maahanmuuttajien hyväksi	Sivistystoimi
Kuntalaisten osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi	Maahanmuuttajille tarkoitettua koulutusta tarjolla vähintään edellisen vuoden mukaisesti	Maahanmuuttajille tarkoitettuihin koulutuksiin jonotusajat eivät pitene	Sivistystoimi

4.2 Hyvinvoinnin edistäminen ja syrjäytymisen ehkäisy ikääntyneen väestön osalta

Ikääntyneen väestön syrjäytyminen on asia, joka liittyy useiden ikääntyneen elämään. Syrjäytyminen näkyy ikääntyneen väestön elämässä muun muassa yksinäisyytenä, toiminta- ja liikuntakyvyn heikkenemisenä, sairauksina sekä mielenterveys- ja päihdeongelmina. Hyvinkään kaupunki haluaa toiminnallaan edistää ikääntyneen väestön hyvinvointia ja vähentää syrjäytymistä edistäviä tekijöitä.

Tuki Pelikirjalle	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuutaho
Kuntalaisten osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi	Ikääntyneelle väestölle tarjotaan luentoja ja kursseja	Hyvinkään Opiston opinto-ohjelmassa ikäihmisille painotettuja luentoja ja kursseja	Sivistystoimi
Kuntalaisten osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi	Ikääntyneelle väestölle tarjotaan luentoja ja kursseja	Hyvinkään kaupungin liikuntapalveluiden palvelutarjonnassa ikäihmisille painotettuja liikuntaryhmiä	Sivistystoimi

4.3 Hyvinvoinnin edistäminen ja syrjäytymisen ehkäisy nuorten osalta

Syrjäytyneitä nuoria ovat 15-29-vuotiaat henkilöt, jotka ovat työvoiman ja opiskelun ulkopuolella ja joilla ei ole peruskoulun lisäksi muuta koulutusta. Hyvinkään kaupungin tavoitteena on edistää nuorten sosiaalisia taitoja ja varmistaa, että heillä on jatko-opintoissa ja työelämässä vaadittavia taitoja sekä tukea heitä työllistymisessä.

Rakennetyöttömyys haittaa työllistymistä osan nuorten osalta. Nämä nuoret tarvitsevat vahvempaa työvalmennusta ja yhteistyötä työyhteisöiden kanssa, jotta nuorille löydetään heille sopivia työtehtäviä.

Tuki Pelikirjalle	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuutaho
Kuntalaisten osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi	Nuorten hyväksi tehtävän työn tekijät tuntevat toisensa ja organisaatioidensa rajapinnat moniammatillisissa verkostoissa	Moniammatilliset verkostot (mm. HOPE ja NUPA) kokoontuvat ja ylläpitävät tehokasta verkostotoimintaa nuorten hyväksi	Sivistystoimi
Kuntalaisten osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi	Peruskoulua päättävät nuoret tuntevat peruskoulun jälkeiset tukitahot opiskeluiden jatkamiseksi	9-luokkalaiset ovat tutustuneet etsivänuorisotyöhön ja Hyvinkään Ohjaamon toimintaan	Sivistystoimi
Kuntalaisten osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi	Tukea työelämään siirtyville tutkinnon omaaville nuorille	Järjestetty nuorille tiedollista tukea työnhakutilanteesta	Sivistystoimi
Kuntalaisten osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi	Sivistystoimen yksiköissä keskusteltu lasten ja nuorten kanssa turvallisuudesta sosiaalisessa mediassa	Keskusteluja tehty	Sivistystoimi

4.4 Hyvinvoinnin edistäminen ja syrjäytymisen ehkäisy toimintarajoitteisen väestön osalta

Suomen perustuslaissa taataan vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuus ja kielletään syrjintä. Valtioneuvoston selontekoon vammaispolitiikasta vuonna 2006 on kirjattu suomalaisen vammaispolitiikan kolme keskeistä periaatetta: vammaisilla ihmisillä on oikeus yhdenvertaisuuteen, osallisuuteen sekä tarpeellisiin palveluihin ja tukitoimiin.

Tuki Pelikirjalle	Vuositavoite ja toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuutaho
Kuntalaisten osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi	Toimintarajoitteisen väestön asioita edistetään Hyvinkään kaupungin alueella	Vammaisneuvoston edustaja osallistunut RATU-työryhmän kokouksiin	RATU-työryhmä
Minä, me ja Hyvinkää	Julkisten alueiden ja rakennusten esteettömyys selvitys	Opinnäytetyönä palvelukartta, jolla pystytään seuraamaan esteettömyystilannetta julkisten alueiden ja rakennusten osalta	Liikenneturvallisuustyöryhmä / Liikenneinsinööri

Turvallisuustavoitteiden raportointi

”Kunnan on seurattava asukkaittensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain, minkä lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus.” (Terveydenhuoltolaki) (Laaja hyvinvointikertomus 2017-2021)

Toimenpiteiden toteutumista tullaan seuraamaan osana normaalia talouden ja toiminnan raportointia läpi vuoden. (Hyvinvointikertomus 2017)

Turvallisuussuunnitelman tavoitteiden etenemisestä raportoidaan hyvinvointikertomuksessa ja osavuosikatsausten rytmissä (kaupungin toiminnan ja talouden vuosikello).

Ensimmäinen osavuosikatsaus on ajalta 1.1. – 30.4. Toinen 1.1. – 31.8. Viimeinen osavuosikatsaus on yhtä kuin toimintakertomus koko vuoden toiminnasta.

Turvallisuustyöryhmät toimittavat osavuosikatsauksen ajanjakson umpeuduttua seuraavan kuukauden loppuun mennessä turvallisuussuunnitelmaa koordinoivalle taholle katsauksen oman turvallisuustyöryhmän tavoitteiden etenemisestä.

Turvallisuussuunnitelmaa koordinoiva taho kokoaa turvallisuustyöryhmiltä saamansa katsaukset yhdeksi turvallisuussuunnitelman osavuosikatsaukseksi tai toimintakertomukseksi katsausten saamishetkeä seuraavan täyden kuukauden loppuun mennessä.

Vuosittaisten turvallisuustavoitteiden päivittäminen

Hyvinkään kaupungin turvallisuussuunnitelman seuraavan vuoden vuositavoitteiden suunnittelu alkaa turvallisuustyöryhmien osalta kuluvan vuoden tammikuussa.

Turvallisuustyöryhmät määrittävät työryhmien tavoitteet turvallisuussuunnitelman painopistealueiden mukaisesti. Turvallisuustyöryhmien määrittelemät, seuraavan vuoden, turvallisuustavoitteet toimitetaan turvallisuussuunnitelman päivitustyötä koordinoivalle taholle kuluvan vuoden helmikuun loppuun mennessä.

Turvallisuussuunnitelman päivitustyötä koordinoiva taho kokoaa turvallisuustyöryhmien määrittämät tavoitteet päivitettävään turvallisuussuunnitelmaluonnosversioon kuluvan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Kuluvan vuoden huhtikuussa päivitettävä turvallisuussuunnitelmaluonnos lähetetään vähintään lautakuntiin, vanhus- ja vammaisneuvostoon sekä nuorisovaltuustoon lausunnoille. Tarvittaessa lausuntoja voidaan pyytää myös muilta tarpeellisilta tahoilta. Lausunnot pyydetään antamaan kuluvan vuoden huhtikuun loppuun mennessä. Turvallisuussuunnitelman päivitustyötä koordinoiva taho päivittää turvallisuussuunnitelmaluonnosta lausuntojen mukaisesti.

Päivitettävä turvallisuussuunnitelmaluonnos lähetetään kaupunginhallitukseen toukokuussa.

Kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti turvallisuussuunnitelmaluonnos on tarkoitus saada hyväksyttyä kaupunginvaltuuston kokouksessa kesäkuussa.

Turvallisuustyön historia ja tulevaisuus

Hyvinkään kaupungin turvallisuustyö käynnistettiin 1990-luvun alussa liikenneturvallisuustyöllä. Vuosikymmenen lopulla turvallisuustyötä jatkettiin Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tapaturmien torjuntahankkeen avulla aina vuoteen 2003.

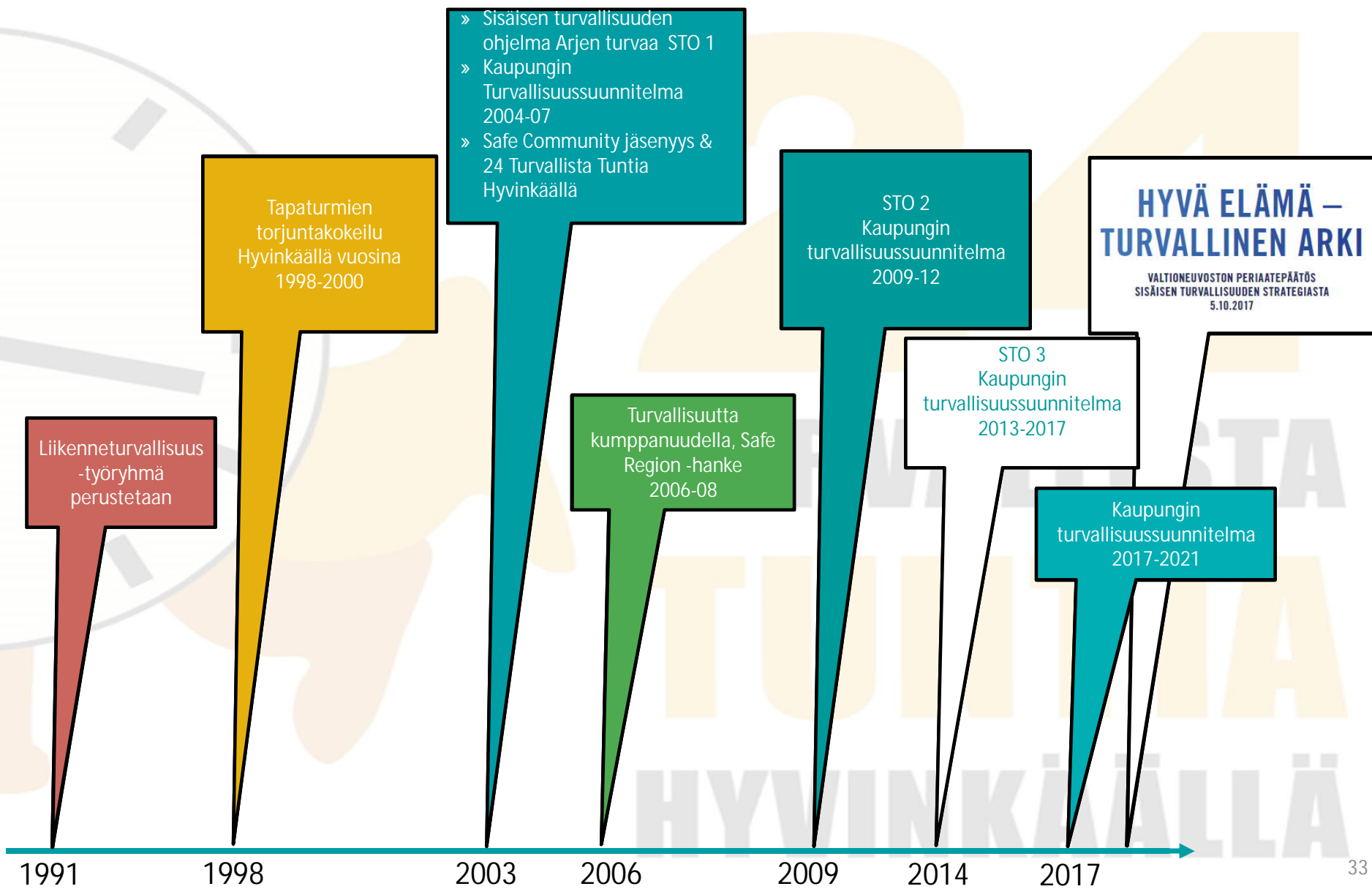
Vuonna 2003 sisäministeriön julkaiseman Sisäisen turvallisuuden ohjelman ohjaamana, silloinen poliisipäällikkö Lasse Aapio, kirjoitti ensimmäisen Hyvinkään kaupungin turvallisuussuunnitelman 2004 - 2007. Samana vuonna Hyvinkäälle myönnettiin ensimmäisenä suomalaisena kuntana WHO:n alaisen Safe Community -verkoston jäsenyys. Myös noihin aikoihin Hyvinkään kaupungin turvallisuustyön nimeksi vakiintui 24 Turvallista Tuntia Hyvinkäällä.

Vuonna 2009 sisäministeriö julkaisi Sisäisen turvallisuuden ohjelma 2, jonka pohjalta laadittiin Hyvinkään kaupungin turvallisuussuunnitelma vuosille 2009 - 2012. edellinen Hyvinkään kaupungin turvallisuussuunnitelma laadittiin vuosille 2014 - 2017, Sisäisen turvallisuuden ohjelma 3:n avustamana.

Turvallisuussuunnittelua ohjaavat Valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta sekä valtakunnallinen, sisäministeriön valmisteleva sisäisen turvallisuuden strategia.

Suunnitelmassa käytetyt materiaalit

Hyvinkään Pelikirja

Pelikirja on Hyvinkään kaupungin vuonna 2017 käyttöönottama kaupunkistrategia, jossa kuvataan, miten kaupunki haluaa toimintaansa toteuttaa. Pelikirjan tavoitteita täsmennetään vuositavoitteiden sekä ohjelmien ja kehittämissuunnitelmien avulla. Pelikirjasta johdetut tavoitteet kirjataan osaksi talousarviota. Pelikirja ohjaa ja tukee kaupungin turvallisuuden ja hyvinkääläisten yhteenkuuluvuuden vahvistamista.

Valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta

Valtioneuvosto on julkaissut 2016 ensimmäisen selontekonsa sisäisestä turvallisuudesta. Selonteko sisältää kuvauksia muuttuvasta toimintaympäristöstä Euroopassa ja Suomessa, viranomaisten kuvauksia oman suorituskykynsä kehittämisestä ja hallituksen vastauksen selonteossa esitettyihin arvioihin koskien sisäisen turvallisuuden tilaa. Hallitus myös esittää selonteossa omat johtopäätöksensä sisäisen turvallisuuden strategian ja toimenpideohjelman pohjaksi.

Mittarit

Turvallisuussuunnitelman toimivuutta täytyy pystyä tarkastelemaan, jotta nähdään ovatko turvallisuussuunnitelmassa esitetyt hankkeet toimineet ja onko haluttuihin tavoitteisiin päästy. Tämän mahdollistamiseksi turvallisuussuunnitelmassa käytetäänkin erilaisia mittareita, jotta eri vuosien tilastoja voidaan verrata keskenään, ja nähdä kuinka hyvin turvallisuustyössä on onnistuttu ja missä on vielä kehittämistä.

Tilastot

Turvallisuussuunnitelman kärkihankkeiden suunnittelussa käytetään apuna monia erilaisia tilastoja, joiden avulla nähdään esimerkiksi, millaisia turvallisuuteen liittyviä epäkohtia Hyvinkään alueella on tai mihin suuntaan eri turvallisuuden osa-alueet ovat kehittyneet. Hyvinkään kaupungin turvallisuussuunnittelussa käyttämiä tilastoja ovat muun muassa Poliisiammattikorkeakoulun ylläpitämä PolStat, Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ylläpitämä Sotkanet ja Destian ylläpitämä iLiitu

Kyselyt

Hyvinkäällä on toteutettu turvallisuuskyselyt vuosina 2012 ja 2015 ja toteutettiin jälleen 2018. Tavoitteena on, että kyselyitä järjestettäisiin kolmen vuoden välein. Turvallisuuskyselyillä saadaan arvokasta tietoa, siitä kuinka turvallisena asukkaat kotikuntansa näkevät. Kyselyillä saadaan tietoa myös sellaisista asioista, jotka eivät välttämättä muuten nousisi turvallisuustyötä tekevien tietoisuuteen. Näiden lisäksi Hyvinkään kaupunki pyrkii säännöllisesti keräämään tietoa esimerkiksi koululaisten hyvinvoinnista.

Edelliset turvallisuussuunnitelmat

Hyvinkään kaupunki on tehnyt historiansa aikana kolme turvallisuussuunnitelmaa. Edellinen Hyvinkään kaupungin turvallisuussuunnitelma laadittiin vuonna 2014. Sen kärkiteemoina olivat 1. Syrjäytymisen ja päihdehaittojen ehkäisy, 2. Rakennettavan ympäristön turvallisuus, 3. Ikääntyvien ihmisten turvallisuuden parantaminen 4. Koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ennaltaehkäisy ja 5. Kuntalaisfoorumi. Näitä teemoja on sisällytetty myös tähän turvallisuussuunnitelmaan.

Hyvinvointisuunnitelma

Vuonna 2017 julkaistu Hyvinkään kaupungin Pelikirja ohjeistaa turvallisuussuunnitelman laadittavaksi osana hyvinvointisuunnitelmaa. Näin ollen hyvinvointisuunnitelma ja turvallisuussuunnitelma muodostavatkin tärkeän kokonaisuuden hyvinkääläisten hyvinvoinnin varmistamiseksi.

Muut suunnitelmat ja ohjeet

Turvallisuussuunnitelman lisäksi Hyvinkään kaupunki tekee monia muita jokapäiväiseen turvallisuuteen vaikuttavia suunnitelmia ja ohjeita. Esimerkkeinä näistä voidaan mainita erilaiset ympäristöterveyteen liittyvät suunnitelmat, tietoturvallisuuteen liittyvät ohjeet, liikenteeseen liittyvät suunnitelmat sekä rakentamiseen liittyvät suunnitelmat. Hyvinkään kaupunki on myös varautunut poikkeustilanteisiin erilaisten valmius- ja varautumissuunnitelmien avulla.

Hyvinkään turvallisuuden kokonaisuus

Riskienhallinta

Hyvinkään kaupunginvaltuusto on päättänyt Hyvinkään kaupunkikonsernin riskienhallinnan, sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan perusteet. Riskienhallinnan yhteiset tavoitteet on määritelty näissä perusteissa.

www.hyvinkaa.fi

Hallinto- ja toimintasäntöön on kirjattu määräykset sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan tehtävistä ja vastuista mukaan lukien tarkastuslautakunnan ja sisäisen tarkastuksen vastuut.

www.hyvinkaa.fi

Kaupunginhallitus antaa toimintakertomuksessa arvionsa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tuloksellisuudesta suhteessa tavoitteisiin ja riskeihin (selonteko) sekä arvionsa konsernivalvonnan tuloksellisuudesta suhteessa tavoitteisiin ja riskeihin (selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä). www.hyvinkaa.fi

Kaupunkikonsernin riskit luokitellaan strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin.

Työturvallisuus, työsuojelu

Kaupungilla on työsuojelun toimintaohjelma ja -suunnitelma

Valmiussuunnittelu

Varautumisella tarkoitetaan toimintaa, jolla varmistetaan kriittisten toimintojen mahdollisimman häiriötön hoitaminen kaikissa turvallisuustilanteissa. Varautumiseen kuuluvia toimenpiteitä ovat mm. valmiussuunnittelu, etukäteisvalmistelut ja -järjestelyt sekä henkilöstön koulutus ja harjoitukset.

Varautumisen tavoitteena on pyrkiä ennalta ehkäisemään häiriö- ja kriisitilanteiden syntyminen sekä toisaalta luoda edellytyksiä häiriötilanteiden ja niiden seurausten hoitoon. Valmiussuunnittelu on keskeinen osa kaupungin varautumista niin häiriötilanteita kuin vakavampia poikkeusoloja varten.

Varautumisesta ja valmiussuunnittelusta kaupungissa vastaa jokainen toimiala vastuualueensa mukaisesti. Varautumista ja valmiussuunnittelua koordinoi kaupungin erikseen nimeämä henkilö. Kaupungin valmiussuunnittelun johtoryhmää johtaa kaupunginjohtaja. Valmiussuunnittelun johtoryhmän pysyväisjäsenet koostuvat kaupungin toimialojen nimetyistä edustajista sekä ulkopuoleisista tahoista kuten Itä-Uudenmaan poliisilaitoksesta, Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksesta ja Hyvinkään seurakunnasta. Näiden toimijoiden lisäksi valmiussuunnittelun johtoryhmään kutsutaan eri tahoja tarpeen mukaan.

Testaa peilitaitosi!
www.hyvinkaa.fi/pelikirja

HYVINKÄÄ *h*